

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se
ida.edwertz@regeringskansliet.se

Stockholm 2020-01-30

**REMISSYTTRANDE;
Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet:
Rapportering och miljöstraffavgifter
(Ert diarienummer M2019/02091/R)**

Visita - Svensk besöksnäring är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 390 medlemsföretag med över 7 860 verksamheter, bl.a. hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita är remissinstans för rubricerad promemoria och får komma in med följande

YTTRANDE

Visita avgränsar remissyttrandet till följande.

Rapportering av livsmedelsavfall

Visita tillstyrker förslaget (avsnitt 7 i promemorian) att den nya skyldigheten i avfallsdirektivet för medlemsstaterna att rapportera uppgifter om livsmedelsavfall bör tillgodoses genom kommunernas rapportering av kommunalt avfall och genom att Naturvårdsverket samlar in uppgifter genom exempelvis enkäter.

Vi delar bedömningen att det skulle innebära en avsevärd administrativ börda för inte minst små företag att beräkna och rapportera uppgifter om producerat livsmedelsavfall som inte är kommunalt avfall. Det lämpligaste är därför – vilket också är slutsatsen i promemorian – att Naturvårdsverket även fortsättningsvis samlar in uppgifter om icke-kommunalt livsmedelsavfall genom enkäter och intervjuer etc.

Miljösanktionsavgifter

I promemorian föreslås nya miljösanktionsavgifter. Bland annat föreslås en miljösanktionsavgift om 5 000 kr ”För en överträdelse av 57 a § avfallsförordningen (2011:927) genom att vara försenad med att lämna de uppgifter som ska antecknas enligt 54-54 e §§” till Naturvårdsverkets avfallsregister, i lydelsen enligt Naturvårdsverkets redovisning ”Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall”. Det handlar således bland annat om cirka en miljon verksamheter som utgör producenter av farligt avfall som ska anteckna ett utökat antal uppgifter och ”i direkt anslutning till antecknandet” lämna dessa digitalt till Naturvårdsverkets avfallsregister. Ett av problemen här är dock, vilket Visita även lyft i remissyttrandet beträffande Naturvårdsverkets redovisning, att det föreligger oklarheter om vad anteckningsskyldigheten kommer att omfatta eller hur den ska redovisas elektroniskt. Det är bl.a. oklart varför föreslagna bestämmelser skiljer sig från aktuellt direktiv och vad de innefattar, på vilket sätt uppgifterna ska lämnas digitalt samt på vilket sätt berörda verksamheter får (och kommer att kunna) nyttja en avfallsentreprenör för att uppfylla anteckningsskyldigheten.

Då miljösanktionsavgifter tas ut även om överträdelser inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet måste de underliggande bestämmelserna som verksamheterna ska följa vara tydliga och möjliga att uppnå i praktiken för att grundläggande rättssäkerhetsaspekter ska anses tillgodosedda. Som anges i promemorian är ”De nya skyldigheterna omfattande och systemet nytt” och ”kretsen av aktörer som omfattas av skyldigheterna är mycket vid”. Mot bakgrund av detta samt de oklarheter som föreligger anser Visita att miljösanktionsavgift inte är en lämplig eller proportionerlig åtgärd i fråga om denna skyldighet. De tillsynsverktyg som tillsynsmyndigheterna förfogar över enligt miljöbalken, t.ex. förelägganden eller förbud förenat med vite, får anses vara tillräckliga.

I promemorian föreslås vidare att ”straffbestämmelsen i miljöbalken om att den som för transport lämnar avfall till någon som inte har det tillstånd som krävs för en sådan transport döms till böter, tas bort”. Istället ska en miljösanktionsavgift kunna ”tas ut av den som lämnar avfall, som hanterats eller producerats i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet, till någon annan än kommunen eller dom som kommunen har anlitat och som inte har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen. Avgiften ska vara 30 000 kronor.” Det anges i promemorian att ”En överträdelse är relativt enkel att konstatera för berörda tillsynsmyndigheter” men det anges inte om regeln är enkel eller svår för verksamheterna att uppfylla, t.ex. framgår det inte av promemorian hur ofta verksamheterna behöver kontrollera att relevanta

tillstånd fortsatt föreligger. Då miljöstraffavgifter tas ut även om överträdelser inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet måste bestämmelsen som verksamheterna ska följa vara möjlig att uppnå i praktiken för att grundläggande rättssäkerhetsaspekter ska anses tillgodosedda. Verksamheterna måste kunna känna sig trygga att de gjort vad som krävs av dem och att de inte riskerar en omfattande miljöstraffavgift. Här är det således av avgörande vikt att reglerna blir möjliga att uppfylla i praktiken och att de präglas av en proportionerlig tillämpning.

Övrigt

Med anledning av den ändring av sex EU-direktiv på avfallsområdet som trädde i kraft i juli 2018 pågår nu i Sverige ett flertal utredningar på olika relaterade områden och ett flertal lagförslag har lagts fram. Det stora antal lagändringar som har föreslagits och/eller är under utarbetande samtidigt medför att det i stor utsträckning är svårt att få en god överblick över hur avfallssystemet som helhet och regleringen av det kommer att hänga samman och vilka egentliga konsekvenser det kommer att få för företagen. Visita vill därför rent generellt betona vikten av att företagen i besöksnäringen inte belastas med onödiga kostnader och/eller administrativa bördor – samt att de företag som så önskar får möjlighet att själva hantera den resurs som avfall som uppkommit i verksamheter kan utgöra.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Stefan Lundin
Chefsjurist